

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 12 lipca 2023 r.
znak sprawy: DBD.pp.071.113.2023
Telefon: +48 222 500 118
E-mail: kancelaria@minrol.gov.pl

Pan
Leszek Hądzlik
Prezydent Polskiej Federacji Hodowców Bydła
i Producentów Mleka

Dotyczy: wniosku w sprawie uruchomienia pomocy dopłat do krów mlecznych w związku z sytuacją na rynku.

Szanowny Panie,

W nawiązaniu do pisma znak D.70-12/23 w sprawie wniosku o uruchomienie pomocy dopłat do krów mlecznych w związku z sytuacją na rynku, uprzejmie informuję, co następuje.

Lata 2021-2022 to okres wzrostów średniej ceny skupu mleka. Pomiędzy styczniem 2021 r. a grudniem 2022 r. zwiększyła się on w UE-27 z 34,87 EUE/100kg do 58,25 EUR/100kg (+67%), podczas gdy w Polsce wzrosła z 149,29 zł/100kg do 277,93 zł/100kg (+86%). Jednakże obserwowane od połowy 2022 r. spadki cen zbyty przetworów mlecznych na rynkach światowych i unijnym spowodowały, że w 2023 r. nastąpiło odwrócenie tej tendencji. W styczniu 2023 r. średnia cena skupu mleka w UE wyniosła 55,74 EUR/100kg (-4,3% m/m), obniżając się do kwietnia br. do poziomu 47,55 EUR/100kg (+2,9% r/r). W ślad za tym trendem, także w Polsce od stycznia 2023 r. ceny skupu mleka spadają. W porównaniu z historycznie wysoką ceną skupu mleka w Polsce w grudniu 2022 r. która w przeliczeniu na euro wyniosła 59,39 EUR/100kg i była wyższa od średniej unijnej, krajowa cena skupu mleka w kwietniu br. obniżyła się o 21,3% do poziomu 46,72 EUR/100kg.

Niższe niż w Polsce ceny za mleko w skupie w kwietniu 2023 r. odnotowano na Łotwie (34,72 EUR/100kg), Litwie (37,92 EUR/100kg), w Irlandii (41,76 EUR/100kg), Belgii (43,61 EUR/100kg), Bułgarii (43,63 EUR/100kg), Niderlandach (44,75 EUR/100kg), Niemczech (46,54 EUR/100kg), Słowenii (46,08 EUR/100kg) oraz na Słowacji (46,31 EUR/100kg).

Na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (AGRIFISH) w dniu 20 marca 2023 r. Komisja wskazała, że ceny spadły z rekordowo wysokiego poziomu, nie powinno się zatem mówić o kryzysie, ale korekcie sytuacji rynkowej. Jednocześnie Komisja zapowiedziała kontynuację monitorowania sytuacji i reakcję jeśli będzie ona wymagana. Z kolei na posiedzeniu AGRIFISH w dniu 30 maja 2023 r. Komisja odnotowała dalszy spadek ceny skupu surowca mlecznego. KE podkreśliła jednocześnie, że nadal jest ona wysoka, choć w niektórych państwach członkowskich cena ta jest wyraźnie niższa od średniej unijnej.

Należy również zauważyć, że w związku z bieżącą sytuacją na rynkach rolnych w UE, w trakcie posiedzenia AGRIFISH w dniach 26-27 czerwca 2023 r., Komisja Europejska omówiła zawartość drugiego pakietu pomocowego w wysokości 100 mln EUR przeznaczonego dla pięciu państw członkowskich sąsiadujących z Ukrainą, w tym Polski. Komisarz Janusz Wojciechowski podkreślił nadzwyczajny charakter wyzwań stojących przed tymi krajami, które z uwagi na sąsiedztwo z Ukrainą ponoszą największe koszty unijnej solidarności z tym krajem. Jednocześnie KE zaprezentowała trzeci pakiet zawierający pomoc finansową w wysokości 330 mln EUR przeznaczoną na wsparcie rynków rolnych w pozostałych 22 państwach członkowskich UE. Z uzyskanych przez Ministerstwo informacji wynika, że Litwa i Łotwa, jako kraje najbardziej dotknięte spadkami cen mleka w skupie, biorą pod uwagę możliwość przeznaczenia uzyskanych w ramach trzeciego pakietu środków pomocowych na wsparcie krajowych producentów mleka. Natomiast Polska uzyskane w ramach drugiego pakietu pomocy środki finansowe przeznaczy na wsparcie krajowego sektora zbóż, jako najbardziej dotkniętego sytuacją związaną z importem zboża z Ukrainy. Wsparcie dla polskiego sektora mleka/producentów mleka nie zostało w ramach tych środków przewidziane.

Przedstawiając powyższe należy zauważyć, że:

- skup interwencyjny masła i odtłuszczonego mleka w proszku (OMP) w UE jest obecnie otwarty, jednakże nie cieszy się zainteresowaniem handlowców, gdyż bieżące ceny rynkowe tych produktów znacząco przewyższają poziom ich cen interwencyjnych,
- zarówno państwa członkowskie UE, jak i KE, nie uważają za wskazane uruchomienie mechanizmów dopłat do prywatnego przechowywania masła, OMP i serów.

Pragnę również podkreślić, że już obecnie zaplanowanych zostało szereg instrumentów pomocowych skierowanych do sektora mleczarskiego. W 2023 r., w ramach Planu Strategicznego WPR, producenci mleka będą mogli, tak jak dotychczas, korzystać na zasadach ogólnych ze wszystkich instrumentów wsparcia bezpośredniego (w szczególności z podstawowego wsparcia dochodów – wcześniej JPO, uzupełniającego redystrybucyjnego wsparcia dochodów – wcześniej płatności dodatkowej), Uzupełniającej Płatności Podstawowej oraz interwencji II filara (płatności ONW, Rolnictwo ekologiczne, Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego) realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (PROW 2014-2020).

Na płatność do krów w latach 2023-2027 planuje się przeznaczyć średnio ok. 158 mln EUR rocznie. Przewidywana średnia roczna stawka wynosi 94 EUR/szt. Szacuje się, że wsparciem co roku objętych zostanie ok. 1 677 240 zwierząt.

Na płatność do bydła w latach 2023-2027 planuje się przeznaczyć średnio ok. 179 mln EUR rocznie. Przewidywana średnia roczna stawka wynosi 74 EUR/szt. Szacuje się, że wsparciem co roku objętych zostanie ok. 2 426 488 zwierząt.

Budżet przeznaczony na płatności w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt w latach 2023-2027 wynosi prawie 1,4 mld euro, w tym na wariant Dobrostan krów mlecznych prawie 0,8 mld euro.

Płatność w wysokości 2 738 zł będzie przyznawana do sztuki zwierzęcia objętej 5-letnim zobowiązaniem w ramach wariantu 1.1. Zachowanie lokalnych ras bydła – użytkowanie mleczne. W ramach ww. wariantu przewiduje się również dodatkową,

jednorazową płatność w wysokości 15 131 zł/szt., rekompensującą koszty udostępnienia samców w celu pozyskania nasienia.

W ramach PROW 2014-2020 (wydłużonego o tzw. okres przejściowy na lata 2021-2022) realizowane było wsparcie do produkcji zwierzęcej, w tym produkcji mleka krowiego. W Modernizacji gospodarstw rolnych wyodrębniono dedykowany obszar b wspierający rozwój produkcji mleka krowiego, w ramach którego przeprowadzono sześć naborów wniosków o przyznanie pomocy, ostatni nabór zakończył się 20 września 2021 r. Do 31 grudnia 2022 r. złożono 4 443 wnioski o przyznanie pomocy na kwotę 1,5 mld zł. Zawarto 1 931 umów na kwotę 606 mln zł. Do końca 2022 r. zrealizowano płatności w wysokości 532 mln zł. Wsparcie otrzymało 1 746 beneficjentów. Do 31 sierpnia 2022 r. beneficjenci wybudowali blisko 1,2 tys. obór, a kolejne 2 tys. takich budynków zostało przebudowanych lub wyremontowanych.

Ponadto, w ramach poniższych instrumentów wsparcia beneficjenci również mogli ubiegać się o pomoc na produkcję zwierzęcą, w tym w zakresie produkcji mleka krowiego:

- premie dla młodych rolników - premia w wysokości 150 tys. zł mogła zostać przeznaczona na operacje m.in. w zakresie produkcji zwierzęcej. Do 31 sierpnia 2022 r. młodzi rolnicy wybudowali lub zmodernizowali 192 obory;
- restrukturyzacja małych gospodarstw - premia w wysokości 60 tys. zł mogła zostać przeznaczona na operacje m.in. w zakresie produkcji zwierzęcej. Do 31 sierpnia 2022 r. beneficjenci wybudowali, przebudowali lub wyremontowali 366 obór.

Także w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 będzie realizowane wsparcie, którego odbiorcami potencjalnie mogą być producenci mleka krowiego. Wsparcie w ww. zakresie będzie realizowane np. w interwencji: Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększających konkurencyjność (dotacje), Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu, Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej, Inwestycje poprawiające dobrostan bydła i świń, Rozwój małych gospodarstw, Premie dla młodych rolników.

W ramach PROW 2014-2020 poddziałanie 4.2. „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” 61 beneficjentów z branży mleczarskiej (MŚP) skorzystało ze wsparcia na inwestycje w przetwórstwo w kwocie 145,3 mln zł.

W ramach KPO inwestycja A1.4.1 Wsparcie dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) na wykonywanie działalności w zakresie przetwórstwa lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury, wnioski o objęcie wsparciem złożyło 27 spółdzielni mleczarskich na kwotę 54,8 mln zł (nabór pod koniec 2022 r.).

Ponadto, mając na względzie konieczność zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego kraju, a co za tym idzie dostępność poszczególnych nośników energii dla producentów rolnych i zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego, przez Rząd RP zostały podjęte działania mające na celu zabezpieczenie dostaw nośników energii dla ich odbiorców:

- ustawa z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku;
- ustawa z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej;
- program rządowy „Pomoc dla sektorów energochłonnych związana z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2022 r.”;
- w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich wprowadzono obszar F „zielona energia w gospodarstwie” w ramach operacji typu „Modernizacja gospodarstw rolnych”;
- opracowany został program priorytetowy Energia dla wsi, finansowany ze środków Funduszu Modernizacyjnego.

Jednocześnie producenci rolni, w tym producenci mleka zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2015 r. poz.187 z późn. zm.) mogą skorzystać z dopłat do oprocentowania kredytów dla producentów rolnych, w celu poprawy

płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy.

Pomoc będzie polegała na stosowaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielonych producentowi rolnemu do dnia 31 grudnia 2023 r. na poprawę płynności finansowej, przez okres nie dłuższy niż 60 miesięcy.

Kwota kredytów bankowych objętych pomocą, udzielonych producentowi rolnemu nie może przekroczyć kwoty:

- 1) 100 000 zł – gdy producent rolny prowadzi gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym o powierzchni nie większej niż 50 ha użytków rolnych;
- 2) 200 000 zł – gdy producent rolny prowadzi gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym o powierzchni powyżej 50 ha i nie większej niż 100 ha użytków rolnych;
- 3) 400 000 zł – gdy producent rolny prowadzi gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym o powierzchni powyżej 100 ha użytków rolnych.

Oprocentowanie ww. kredytów dla kredytobiorców wynosi 2%.

Szczegółowe informacje znajdują się na stronie ARiMR :
<https://www.gov.pl/web/arimr/1-kredyty-preferencyjne>

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Ryszard Bartosik
sekretarz stanu
/podpisano elektronicznie/